

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОКРУЖНИ СУД У ТРЕБИЊУ
Број: 15 0 У 004545 22 У 2
Требиње, 27.4.2022 године.

Окружни суд у Требињу, судија Бојан Стевић уз судјеловање записничара Данијеле Уљаревић, рјешавајући управни спор по тужби Удружења за борбу против корупције „Transparency International u BiH“ Бања Лука, Гајева број 2, заступано по Срђану Благовчанину, предсједавајућем Управног одбора (у даљем тексту: тужилац), против МХ „Електропривреда Републике Српске“ Матично предузеће АД Требиње, Степе Степановића број 8, Требиње, кога заступа пуномоћник Огњен Лојовић, адвокат из Требиња (у даљем тексту: тужени), ради „ћутања управе“, у предмету захтјева за приступ информацијама, донио је дана 27.4.2022. године, слједеће

РЈЕШЕЊЕ

Тужба се одбацује.

Одбијају се захтјеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова управног спора.

Образложење

Тужилац је са позивом на одредбе Закона о слободи приступа информацијама РС („Службени гласник Републике Српске“ број 20/01), доставио захтјев туженом 03.10.2019. године, којим је захтјевао копије докумената које је таксативно навео у свом захтјеву, а ради се о поступку јавних набавки, под називом „набавка канцеларијског и потрошног материјала“, која набавка је објављена на порталу јавних набавки. Тражена су слједећа документа: Одлука о именовању комисије за јавне набавке, Изјаве о сукобу интереса чланова комисије за јавне набавке, Записник са јавног отварања понуде, Извјештај о оцјени пристиглих понуда, Одлуку о додјели уговора и потписан уговор о предметној набавци.

На наведени захтјев, тужени се није изјаснио у законом предвиђеном року, па је тужилац доставио жалбу због „ћутања управе“, под бр. 02-97Р (663), од 18.12.2019. године, сматрајући да је његов захтјев одбијен.

Поводом изјављене жалбе ради „ћутања управе“, тужени је тужиоцу доставио изјашњење, у коме је тужени истакао да Матично предузеће АД Требиње није лице из одредбе чл. 1. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 13/02, 87/07, 50/10 и 118/10 – у даљем тексту: ЗОУП), нити лице из одредаба чл. 1. и 4. Закона о управним споровима („Службени гласник Републике Српске“ број 109/05 и 63/11 – у даљем тексту: ЗУС). Тужени сматра да жалбу није било могуће изјавити, јер тако нешто није предвиђено актима туженог, нити неким другим прописима, па сматра да је жалба недопуштена и беспредметна, а таква могућност није предвиђена ни одредбама Закона о слободи приступа информацијама.

Тужбом од 21.01.2020. године, тужилац предлаже да се поништи побијано изјашњење туженог од 30.12.2019.године и наложи да се тужиоцу омогући слободан приступ траженим информацијама.

Поступајући по тужби овај суд је пресудом број 15 0 У 004545 20 У од 13.02.2020. године, тужбу уважио, оспорени управни акт, изјашњење туженог од 30.12.2019. године, поништио и наложио туженом МХ „Електропривреда РС“ МП а.д. Требиње да донесе нови управни акт у року од 30 дана од дана достављања писменог отправака пресуде.

Против наведене пресуде тужени улаже захтјев за ванредно преиспитивање судске одлуке, па Врховни суд Републике Српске доноси пресуду број 15 0 У 004545 20 Увп од 16.03.2022. године, којом пресудом се захтјев уважава, пресуда Окружног суда у Требињу број 15 0 У 004545 20 У од 13.02.2020. године се укида и предмет враћа овом суду на поновни поступак.

У одговору на тужбу тужени се изјаснио да он не представља лице из одредби члана 1. и 4. Закона о управним споровима, а нити тужени у оквиру своје дјелатности доноси управне акте, јер нема таква овлаштења и да не постоји било какав управни поступак у овом предмету у којем је учествовао тужени. Предлаже да суд одбаци тужбу у смислу одредаба чл. 22. ЗУС-а. Посебно се истиче да, тужени нема ни овлаштење ни надлежност да доноси било какве управне акте и да би морао имати и другостепени орган који рјешава по жалби, што акти Мјешовитог холдинга такво што не предвиђају, да тужилац није имао право на жалбу, јер акт туженог од 30.12.2019. године, није управни акт и не може се побијати у управном спору.

Тужени уз одговор на тужбу није доставио спис који је захтјеван од стране суда, већ је накнадно доставио поднесак туженог од 06.02.2020. године, уз који је доставио захтјев тужиоца од 03.10.2019. године, којим су затражене информације о поступку јавних набавки, жалбу због ћутања управе од 18.12.2019. године, обавјештење о учињеним радњама и достава примјерка одговора на жалбу од 30.12.2019. године.

Опреза ради тужени се изјаснио да је тужба неоснована и нејасна, а што се тиче поступака јавних набавки истиче да се иста се проводе у складу са одредбама Закона о јавним набавкама БиХ („Службени гласник БиХ“ број 39/14), тако да се поступци јавних набавки објављују на интернет порталу Мјешовитог холдинга „Електропривреда РС“ МП АД Требиње, као и на интернет порталу Агенције за јавне набавке и Канцеларије за жалбе и на тај начин су доступне јавности, укључујући и туженог. Тужени се позвао и на одредбе чл. 7. Закона о слободи приступа информацијама, тј. да тужени има право на заштиту својих пословних интереса, посебно када се ради о информацијама који се односе на друге пословне субјекте, осим када се утврди јавни интерес за објављивање информације или ако то захтјева Агенција за јавне набавке, канцеларија за жалбе или надлежни суд.

Тужени предлаже да се тужба одбије као неоснована, а тужилац обавезе на накнаду трошкова управног спора у износу од 750,00 КМ.

Након разматрања цјелокупног списка предмета, оспореног управног акта, те оцјеном навода тужбе и одговора на тужбу, при томе пазећи по службеној дужности у смислу члана 30. став 2. Закона о управним споровима („Службени гласник Републике Српске“, број: 109/05 и 63/11 - у даљем тексту: ЗУС), овај суд је одлучио као у изреци из сљедећих разлога:

Тужба је преурањена.

Слобода приступа информацијама чини саставни дио права на слободно изражавање утврђено чл. 10. Европске конвенције о људским правима и представља основно демократско право грађана, које омогућава контролу изабраних представника и штити од злоупотребе, које право је прописано бројним међународним документима. Слобода приступа информацијама је регулисана Законом о слободи приступа информацијама БиХ („Службени гласник БиХ“ број: 28/2000, 45/2006, 102/2009 и 62/2011), Законом о слободи приступа информацијама Федерације БиХ („Службени гласник ФБиХ“ број 32/2001 и 48/2011) и Законом о слободи приступа информацијама Републике Српске, као и Законом о слободи приступа информацијама у Брчко дистрикту („Службени гласник БД БиХ“ број 26/2004).

Закон о слободи приступа информацијама РС, омогућава слободу права приступа информацијама које су под контролом јавног органа, сваком физичком и правном лицу, а сваки јавни орган има одговарајућу обавезу да објави такве информације (чл. 4. наведеног закона). Ово право приступа подлијеже само формалним радњама и ограничењима, како је утврђено у овом закону. Захтјев за приступ информацијама се подноси оном јавном органу за којег подносилац захтјева сматра да је надлежан (чл. 11. истог закона). По пријему захтјева за приступ информацији, надлежни јавни орган предузима све редовне мјере да прикупи захтјеване информације и размотри све чињенице и околности које су значајне за обраду захтјева (ст. 1 истог закона).

Сваки јавни орган именује службеника за информисање који обрађује захтјеве сачињене у складу са овим законом. Након именовања службеника за информисање, његово име и подаци за контакт се достављају Омбудсмену Републике Српске (чл. 19. истог закона).

У конкретном случају тужилац се дана 03.10.2019. године обратио са захтјевом МХ „Електропривреди РС“ Матично предузеће, АД Требиње, број захтјева: 02-97 Р (623), тражећи достављање копије одређених докумената у вези поступка јавних набавки „набавка канцеларијског и потрошног материјала“, за коју набавку је издато обавјештење број: 385-1-1-101-3-29/19 на порталу јавних набавки. Затражена је и информација да ли је у проведеном поступку било жалби на овај поступак и уколико јесте, да се исте доставе у копији. С обзиром да службеник за информисање није поступио по овом захтјеву и да је протекло рок од 60 дана, тужилац је туженом доставио жалбу због „ћутања управе“ дана 18.12.2019. године, под бројем: 02-97 Р (663), сматрајући да има право да изјави жалбу, као да је његов захтјев одбијен.

Након пријема жалбе због „ћутања управе“, тужиоцу је достављено изјашњење Мјешовитог холдинга „Електропривреде РС“ од 30.12.2019. године,

у којем се истиче да тужено Матично предузеће АД Требиње, није лице из одредаба чл. 1. ЗОУП-а, нити је лице из одредби чл. 1. и 4. ЗУС-а и да нема овлаштење да доноси управне акте и води управни поступак, а нити је надлежно да доноси било какве управне акте и да могућност изјављивања жалбе, није предвиђена по одредбама Закона о слободи приступа информацијама.

Наведено изјашњење се не може сматрати другостепеним актом туженог органа. Тужилац је дана 03.10.2019. године, поднио захтјев за приступ информацијама, о том захтјеву првостепени орган, а то је службеник за информисање, није одлучио у законом прописаном року, па је тужилац због тога дана 18.12.2019. године, поднио жалбу туженом као другостепеном органу о којој жалби није одлучено. Изјашњење туженог формално ни суштински нема карактер одлуке по предметној жалби.

Одредбом чл. 127. ст. 1. ЗУС-а је прописано да ако другостепени орган није у року од 60 дана или у посебном пропису одређеном краћем року донио рјешење по жалби странке против рјешења првостепеног органа, а не донесе га ни у даљем року од 15 дана по поновљеном тражењу, странка може покренути управни спор као да јој је жалба одбијена. Значи тужилац може покренути управни спор због „ћутања управе“, само уколико тужени као другостепени орган није одлучио о жалби поднесеној дана 18.12.2019. године, у року од 60 дана од подношења исте, односно у даљем року од 15 дана по поновљеном тражењу, а евентуално неиспуњавање ових процесних услова значило би да је поднесена тужба пријевремена.

Тачно је да је након жалбе тужиоца од 18.12.2019. године, а због „ћутања управе“ пуномоћник туженог, Огњен Лојовић, адвокат из Требиња доставио тужиоцу поднесак назван као „изјашњење Мјешовити Холдинг „ЕПРС“ МП а.д. Требиње на ваш акт под називом жалба због „ћутања управе“, и у пуномоћи од 27.12.2019. године се наводи овлашћење пуномоћнику да „сачини одговор на жалбу“ због „ћутања управе“. Наведено изјашњење, а како закључује и Врховни суд РС у одлуци број 15 0 У 004545 20 Увп од 16.03.2022. године ни формално ни суштински то изјашњење нема карактер одлуке по предметној жалби. Према томе није се могло сматрати, односно није било услова да се сматра да је тужени поступио односно донио рјешење по жалби странке против рјешења првостепеног органа, па је у складу са чл 17. ст. 1. ЗУС-а, странка имала могућност да поново затражи доношење одлуке по жалби у даљем року од 15 дана, а тек након тога, уколико се одлука не донесе ни у том року, странка може покренути управни спор као да јој је жалба одбијена.

Странка није достављала поновљено тражење за доношење одлуке по жалби у даљем року од 15 дана, а покренула је спор као да јој је жалба одбијена. Из тог разлога је тужба у управном спору пријевремена, а одредбом чл. 22. ст. 1. тачка 1. ЗУС-а је прописано да ће надлежни суд у сваком стадијуму поступка рјешењем одбацити тужбу ако утврди да је тужба пријевремена.

Ради тога је и одлучено као у изреци овог рјешења а на основу чл. 22. ст. 1. тачка 1. ЗУС-а.

Захтјев тужиоца за накнаду трошкова управног спора – трошкова таксе на тужбу и пресуду је одбијен из разлога што тужилац није успио у спору, а захтјев туженог за накнаду трошкова спора постављен у одговору на тужбу, те у захтјеву за ванредно преиспитивање судске одлуке се одбија, из разлога што је одредбом чл. 49. а.) ст. 3. ЗУС-а прописано да странка која је покренула спор пред судом због "ћутања администрације" не плаћа трошкове спора и у случају да не успије у спору.

Записничар
Данијела Уљаревић

Судија
Борис Стевић

